

**KOMENDA WOJEWÓDZKA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
W SZCZECINIE**

ul. Firlika 9-14, 71-637 Szczecin

WO.092.16.2022

**Pan
mł. bryg. Piotr Maciejczyk**

**Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Policach**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej¹ zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolerów z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie przeprowadził kontrolę w trybie zwykłym w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach, przy ul. przy ul. Tanowskiej 4a zgodnie z rocznym planem kontroli zatwierdzonym przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP 1 grudnia 2021 roku.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolerów w składzie:

- **kpt. mgr Krzysztof Stelmasiak** – kierownik zespołu kontrolerów – naczelnik Wydziału Kadr w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie działający na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.16.1.2022 z 26 września 2022 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. Jarosława Tomczyka,
- **mgr Elżbieta Plucińska** – starszy specjalista w Wydziale Kadr w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.16.2.2022 z 26 września 2022 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. Jarosława Tomczyka,
- **asp. Dorota Stodolna** – starszy inspektor w Wydziale Kadr w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.16.3.2022 z 26 września 2022 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. Jarosława Tomczyka.

Kontrolę przeprowadzono w terminie: od 27 września do 3 października 2022 r.

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224).

Zakres kontroli: Realizacja polityki kadrowej w zakresie: prawidłowości rozliczania czasu służby strażaków i wypłaty ekwiwalentu za wypracowanie nadgodzin, przyjęć do służby, prawidłowości mianowania na stanowiska służbowe i awansowania na kolejne stopnie służbowe, przyznawania dodatków motywacyjnych, opiniowania strażaków. Prawidłowość przygotowania i prowadzenia postępowań rekrutacyjnych do korpusu służby cywilnej, nawiązywanie stosunku pracy, służba przygotowawcza, ocena oraz opisy i wartościowanie stanowisk w korpusie służby cywilnej.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 30 września 2021 roku.

I. Podsumowanie i ocena działalności Komendanta Powiatowego PSP w Policach.

1. Prawidłowość rozliczania czasu służby strażaków i wypłaty ekwiwalentu za wypracowanie nadgodzin.

Zagadnienia czasu służby reguluje art. 35 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej², zwanej dalej ustawą o PSP oraz rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej³, zwanego dalej rozporządzeniem z dnia 29 grudnia 2005 roku.

Analizie podlegały harmonogramy półroczne, listy obecności, indywidualne karty ewidencji czasu służby, książki podziału bojowego, karty rozliczeniowe wykorzystanych urlopów strażaka PSP za pierwszy okres rozliczeniowy 2021 r. oraz harmonogramy półroczne za drugi okres rozliczeniowy 2021 roku.

W toku kontroli stwierdzono, co następuje.

1.1. Ujęcie zadania rozliczenia czasu służby w zakresach czynności pracowników.

Za prowadzenie ewidencji czasu służby strażaków w kontrolowanym okresie byli odpowiedzialni:

- – ewidencjonowanie czasu służby strażaków zmiany I;
- – ewidencjonowanie czasu służby strażaków zmiany II;
- – ewidencjonowanie czasu służby strażaków zmiany III;
- – zastępca dowódcy JRG – nadzór nad ewidencjonowaniem czasu służby strażaków w JRG;
- – dowódca JRG – nadzór nad ewidencjonowaniem czasu służby strażaków w JRG;
- – naczelnik wydziału operacyjnego – prowadzenie ewidencji czasu służby dla stanowiska kierownika komendy powiatowej PSP;
- – prowadzenie list obecności pracowników systemu codziennego, ewidencjonowanie urlopów pracowników, wniosków urlopowych;
- – stażysta ds. kadr – prowadzenie nadzoru nad ewidencją czasu służby funkcjonariuszy.

Zadania rozliczenia czasu służby powinny zostać ujęte w zakresach czynności osób odpowiedzialnych. W KP PSP w Policach zadania rozliczenia czasu służby

² Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2022 r., poz. 1969).

³ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 266, poz. 2247 ze zm.)

ujęte są wyłącznie w zakresach czynności W ocenie kontrolujących jest to uchybienie.

1.2. Harmonogram służby na okres rozliczeniowy – sporządzenie.

Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 grudnia 2005 r. dla strażaków pełniących służbę w systemie zmianowym zostały sporządzone harmonogramy półroczne na I oraz II okres rozliczeniowy 2021 r.

1.3. Harmonogram służby na okres rozliczeniowy – data podpisania, czy zapoznano strażaków z harmonogramem

	Data zatwierdzenia harmonogramu półrocznego przez kierownika kontrolowanej jednostki	
	I okres rozliczeniowy 2021 (01.01.2021 r. – 30.06.2021 r.)	II okres rozliczeniowy 2021 (01.07.2021 r. – 31.12.2021 r.)
PSK	14.12.2020 r.	11.06.2021 r.
JRG	14.12.2020 r.	14.06.2021 r.

Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 grudnia 2005 r. dla strażaków pełniących służbę w systemie zmianowym kierownik jednostki organizacyjnej ustala harmonogram służby w jednostce, który podaje się do wiadomości strażaków, nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem danego okresu rozliczeniowego.

Harmonogramy półroczne zostały zatwierdzone przez kierownika kontrolowanej jednostki i podane do wiadomości strażaków zgodnie z obowiązującymi przepisami.

1.4. Ocena prawidłowości sporządzenia harmonogramu służby na okres rozliczeniowy w zakresie: zgodności z normatywem godzin w okresie rozliczeniowym.

Dni i godziny służby poszczególnych strażaków w harmonogramach półrocznych zostały określone zgodnie z normą czasu służby, o której mowa w art. 35 ust. 1 ustawy o PSP.

1.5. Ocena prawidłowości sporządzenia harmonogramu służby na okres rozliczeniowy w zakresie: przestrzegania zasady „120 godzin wolnych”.

W skontrolowanych harmonogramach półrocznych nie występują przypadki, ponad 120 godzinnych przerw między zaplanowanymi służbami.

1.6. Ocena prawidłowości wyznaczania strażaków do pełnienia dyżuru domowego – zgodnie z § 13 rozporządzenia z dnia 29 grudnia 2005 r.

W myśl § 16 ust. 2 rozporządzenia z 29 grudnia 2005 r. podstawą do rozliczenia czasu służby strażaka są karty ewidencji czasu służby, które zakłada się i prowadzi odrębnie dla każdego strażaka. Karty obejmują informacje o czasie służby pełnionej według obowiązującego strażaka harmonogramu służby, o którym mowa w § 12 ust. 1, o czasie służby pełnionej ponad normę określoną w art. 35 ust. 1 ustawy o PSP i o otrzymanym za ten czas czasie wolnym lub wypłaconej rekompensacie pieniężnej, informacje o pełnionych dyżurach domowych, o urlopach, zwolnieniach od zajęć służbowych, zwolnieniach lekarskich oraz innych usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecnościach w służbie.

W kontrolowanych kartach ewidencji czasu służby brak jest informacji o pełnionych dyżurach domowych. W ocenie kontrolujących jest to uchybienie.

1.7. Prawidłowość sporządzenia kart ewidencji czasu służby strażaka w zakresie zgodności z wymaganiami określonymi w §16 ust.2 rozporządzenia z dnia 29 grudnia 2005 r.

Zgodnie z § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków PSP, podstawą do rozliczenia czasu służby strażaka są karty ewidencji czasu służby, które zakłada się i prowadzi odrębnie dla każdego strażaka. Karty obejmują informacje o czasie służby pełnionej według obowiązującego strażaka harmonogramu służby, o którym mowa w § 12 ust. 1, o czasie służby pełnionej ponad normę określoną w art. 35 ust. 1 ustawy i o otrzymanym za ten czas czasie wolnym lub wypłaconej rekompensacie pieniężnej, informacje o pełnionych dyżurach domowych, o urlopach, zwolnieniach od zajęć służbowych, zwolnieniach lekarskich oraz innych usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecnościach w służbie.

W KP PSP w Policach karty ewidencji czasu służby strażaka (dalej KECS) są prowadzone odrębnie dla każdego strażaka w formie elektronicznej. Na żądanie kontrolujących wydrukowano i oznaczono pieczęciami KECS dla dziesięciu strażaków. Obowiązek sporządzania i przechowywania kart KECS wynika z § 16 ust. 2 ww. cytowanego rozporządzenia, natomiast z brzmienia art. 92 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej wynika, iż KECS należy przechowywać co najmniej do momentu przedawnienia roszczeń ze stosunku służbowego. Ponadto zgodnie z Jednolitym Rzeczowym Wykazem Akt dokumentację dotyczącą ewidencji czasu służby przechowuje się w teczce o symbolu kwalifikacyjnym 165 i kategorii archiwalnej B-5.

Skontrolowano KECS dwóch strażaków pełniących służbę w systemie codziennym (.....) oraz siedem KECS funkcjonariuszy pełniących służbę w zmianowym systemie czasu służby (.....)

KECS obejmują informacje o czasie służby pełnionej według obowiązującego strażaka harmonogramu służby, o którym mowa w § 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 grudnia 2005 r., o czasie służby pełnionej ponad normę określoną w art. 35 ust. 1 ustawy o PSP i o otrzymanym za ten czas czasie wolnym lub wypłaconej rekompensacie pieniężnej, urlopach, zwolnieniach od zajęć służbowych, zwolnieniach lekarskich oraz innych usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecnościach w służbie. W kontrolowanych KECS brak informacji o pełnionych dyżurach domowych, co zostało potraktowane jako uchybienie.

1.8. Zgodność kart ewidencji czasu służby strażaka z książką podziału bojowego, ewidencją urlopów i listą obecności.

Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia z dnia z 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków PSP dla strażaków pełniących służbę w zmianowym i codziennym rozkładzie czasu służby prowadzi się ewidencję czasu służby, która obejmuje listy obecności i karty ewidencji czasu służby strażaka. Informacje o urlopach, zwolnieniach od zajęć służbowych, zwolnieniach lekarskich oraz innych usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecnościach w służbie zawarte w kartach ewidencji czasu służby powinny być zgodne z listami obecności, książką podziału bojowego oraz kartami rozliczeniowymi wykorzystanych urlopów.

Lista obecności jest dokumentem, w którym strażak przy określonej dacie składa podpis i jest to dowód na to, że strażak zgłosił się na wyznaczoną służbę. Ponadto zawiera informację, kiedy strażak nie pełnił służby, wskazując okresy nieobecności (bez podawania ich przyczyn, szczególnie przebywania na zwolnieniu lekarskim). W kontrolowanej jednostce listy obecności są czytelne, strażacy podpisują listę obecności w dniu pełnienia służby. Zapisy w książce podziału bojowego, liście obecności oraz ewidencja w KECS, z drobnymi wyjątkami są spójne. Wyjątki polegają na braku wpisów w książce podziału bojowego informacji o nieobecnościach w służbie oraz o dyżurach domowych. Powyższe błędy zostały uznane za uchybienie.

1.9. Ocena poprawności rozliczenia czasu służby w oparciu o harmonogram służby na okres rozliczeniowy.

W trakcie kontroli ustalono, że zwolnienia od zajęć służbowych, zwolnienia lekarskie oraz inne usprawiedliwione nieobecności w służbie są rozliczane w oparciu o harmonogram półroczny o którym mowa w § 16 ust. 2 rozporządzenia z dnia 29 grudnia 2005 r.

Występujące nadgodziny są zaewidencjonowane w KECS. Natomiast z analizy KECS wynika, że w ww. jednostce organizacyjnej (JRG) występują przypadki udzielania funkcjonariuszom urlopów w dni, które nie są dla strażaków dniami służby zgodnie z harmonogramem miesięcznym, a więc na ten „wolny czas” nie można było udzielić urlopu. Poniżej przedstawiono stwierdzone nieprawidłowości:

- udzielono w styczniu 2021 r. - 48 godzin urlopu w dni wolne od służby, w lutym 2021 r. - 72 godziny, w marcu 2021 r. - 96 godzin.
- udzielono urlopu w dni wolne od służby w lutym 2021 r. - 24 godziny, w marcu 2021 r. - 48 godzin;
- udzielono urlopu w dni wolne od służby w styczniu 2021 r. - 40 godzin, w lutym 2021 r. - 32 godziny, w marcu 2021 r. - 24 godziny;
- udzielono urlopu w dni wolne od służby w styczniu 2021 r. - 48 godzin, w lutym 2021 r. - 72 godziny, w marcu 2021 r. - 48 godzin, co spowodowało, że ww. strażakowi w okresie od stycznia 2021 r. do maja 2021 r. udzielono 168 godzin urlopu w dni, które były dla strażaka dniami wolnymi od służby.

W listach obecności ww. strażaków przy nazwisku w dniach udzielonych urlopów są puste miejsca, co oznacza, że strażak w tych dniach nie miał wyznaczonej służby. Funkcjonariusz składał raporty o urlop i zgoda na ich wykorzystanie wyrażona została przez dowódcę JRG. Na skutek udzielania urlopów w czasie wolnym od służby generowane są nadgodziny, za które w konsekwencji wypłacono rekompensatę. Podczas kontroli zwrócono uwagę Kontrolowanym, że urlopów wypoczynkowych, dodatkowych urlopów wypoczynkowych, okolicznościowych z tytułu przeniesienia służbowego, na załatwienie ważnych spraw osobistych lub rodzinnych oraz urlopów szkoleniowych w myśl art. 71 e ustawy o PSP⁴, udziela się w dni, które są dla strażaka dniami służby, zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, w wymiarze godzinowym, odpowiadającym dobowemu wymiarowi jego czasu służby. Brzmienie cytowanego przepisu wskazuje również obowiązek

⁴ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2022 r., poz. 1696 ze zm.)

godzinowego rozliczania urlopów. W kartach rozliczeniowych wykorzystania urlopów przez strażaka PSP w KP PSP w Policach brak jest godzinowego rozliczania urlopów.

Kontrolowanym zwrócono uwagę na błędy w interpretacji przepisów i konsekwencje braku ich przestrzegania. Wskazano na konieczność analizy przepisów art. 35 ustawy o PSP oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 6 stycznia 2006 r. w sprawie warunków i trybu udzielania urlopów strażakom Państwowej Straży Pożarnej jak również rozporządzenia MSWiA z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej oraz właściwego ich stosowania. Zasadnym jest zweryfikowanie stanów urlopowych oraz przeanalizowanie konsekwencji finansowych ich niewłaściwego udzielania.

Zauważyć należy, że ponad 60 % strażaków jednostki ratowniczo-gaśniczej, posiada maksymalną liczbę wypracowanych nadgodzin w I okresie rozliczeniowym 2021. Wpływ na taki stan rzeczy ma między innymi udzielanie urlopów w sposób, o jakim mowa powyżej. Ponadto, jak wynika z analizy KECS dowódcy JRG (247 nadgodzin), oficer ten jest regularnie wyznaczany do pełnienia służby 24 godzinnej najczęściej w dniach piątek/sobota (12/13.02.; 19/20.02.; 5/6.03.; 12/13.03.; 30.04/1.05.; 14/15.05.; 21/22.05.; 25/26.06.) oraz sobota/niedziela (27/28.02.; 19/20.06). Wypracowane z tego tytułu godziny nadliczbowe nie są odbierane, często bezpośrednio po służbie udzielany jest urlop wypoczynkowy, np. służba w dniu 27/28 lutego (sobota/niedziela – zamiast odbiór nadgodzin, urlop w poniedziałek); służba 19/20.06.2023. Zdarzają się również przypadki honorowego oddawania krwi bezpośrednio po zakończonej służbie i ewidencjonowanie tego zdarzenia w tym właśnie dniu. Np. służba 2/3 lutego 2021 r. (wtorek-środa). Funkcjonariusz w środę rano kończy służbę, następnie idzie oddać krew. Zaewidencjonowanie w KECS oddania krwi w tym dniu powoduje wygenerowanie 8 nadgodzin.

Kontrolowane zagadnienie ocenione zostało negatywnie.

1.10. Przekroczenie liczby dopuszczalnych w okresie rozliczeniowym godzin ponadnormatywnych z wyłączeniem przypadków dotyczących wprowadzenia podwyższonej gotowości operacyjnej w PSP.

Zgodnie z art. 35 ust. 9 ustawy o PSP, czas służby strażaka może być przedłużony do 48 godzin tygodniowo w danym okresie rozliczeniowym. Tylko w przypadku wprowadzenia podwyższonej gotowości operacyjnej w Państwowej Straży Pożarnej czas służby strażaka można przedłużyć ponad normę, o której mowa w art. 35 ust. 9 ustawy o PSP. Maksymalna liczba możliwych do wypracowania godzin służby ponad normę, o której mowa w art. 35 ust. 1 ustawy o PSP w I okresie rozliczeniowym 2021 r. wynosiła 249 godzin. Nie stwierdzono przypadków przekroczenia liczby dopuszczalnych godzin ponadnormatywnych w kontrolowanym okresie rozliczeniowym.

1.11. Poprawność naliczenia i wypłaty rekompensaty pieniężnej za przedłużony czas służby.

Za przedłużony czas służby do 48 godzin tygodniowo, w okresie rozliczeniowym, strażakowi przyznaje się czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo rekompensatę pieniężną. W kontrolowanej jednostce wysokość wypłaconych ekwiwalentów pieniężnych za wypracowane nadgodziny jest zgodna z ilością godzin zaewidencjonowanych w KECS.

Kontrolującym przedłożono zestawienie nadgodzin wypracowanych przez strażaków KP PSP w Policach w I półroczu 2021, za które przysługuje rekompensata pieniężna nr PK.165.5.2021 z dnia 23.08.2021 r., na podstawie którego sporządzono indywidualnie informacje dla każdego strażaka.

Zgodnie z art. 97 c ust. 2 należną rekompensatę pieniężną wypłaca się do końca kwartału następującego po okresie rozliczeniowym, lecz nie później niż w dniu zwolnienia ze służby. Rekompensata pieniężna za wypracowane nadgodziny w I okresie rozliczeniowym 2021 r. nastąpiła w 29 września 2021 r.

1.12. Czy stwierdzono przypadki oddawania czasu wolnego w zamian za godziny nadliczbowe pochodzące z okresów rozliczeniowych wcześniejszych niż okres bezpośrednio poprzedzający okres rozliczeniowy.

Podczas kontroli nie stwierdzono przypadków oddawania czasu wolnego w zamian za godziny nadliczbowe pochodzące z okresów rozliczeniowych wcześniejszych niż okres bezpośrednio poprzedzający okres rozliczeniowy.

1.13. Czy w przypadkach rozwiązywania stosunku służbowego uwzględnia się wynikającą z wytycznych KG PSP konieczność zrekompensowania godzin nadliczbowych strażaka najpóźniej w dniu zwolnienia ze służby?

W okresie podlegającym kontroli nie wystąpiły przypadki rozwiązania stosunku służbowego.

2. Prawidłowość przyjęć do służby, mianowania na stanowiska służbowe i awansowania na kolejne stopnie służbowe, przyznawania dodatków służbowych i motywacyjnych, opiniowania strażaków oraz prawidłowość przygotowania i prowadzenia postępowań rekrutacyjnych do korpusu służby cywilnej, nawiązania stosunku pracy, służby przygotowawczej, oceny oraz opisu i wartościowania stanowisk w korpusie służby cywilnej.

W Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach obowiązywał Regulamin organizacyjny ustalony Decyzją Nr 1/2020 z dnia 7 lipca 2020 r. Komendanta Powiatowego PSP w Policach, zatwierdzony Zarządzeniem nr 80/2020 Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP z dnia 30 września 2020 roku, a następnie, od 1 września 2021 r., obowiązywał Regulamin organizacyjny ustalony Decyzją Nr 2/2021 z dnia 10 sierpnia 2021 r. Komendanta Powiatowego PSP w Policach, zatwierdzony Zarządzeniem nr 66/2021 Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP z dnia 23 sierpnia 2021 roku.

W rozdziale IV § 12 obu Regulaminów organizacyjnych określone zostały zadania samodzielnego stanowiska pracy ds. kadr. Z treści § 6.1, pkt 2 wynika, że Samodzielne stanowisko ds. kadr podlega bezpośrednio Komendantowi Powiatowemu PSP. Badaniu poddano zakres czynności, która zajmowała stanowisko stażysta ds. kadr, st. technik w sekcji ds. kwatermistrzowskich oraz - stażysty ds. finansowych (zatrudnionej od 1 lutego 2021 r.) W okresie od 22 lutego do 19 maja 2021 r. pani przebywała w Wojewódzkim Ośrodku Szkolenia PSP w Bornem Sulinowie na szkoleniu podstawowym w zawodzie strażak. Zadania służbowe z zakresu działania komórki kadr, w tym czasie wykonywały, w zależności od charakteru i potrzeb, wymienione wyżej osoby. W zakresach obowiązkównie ma informacji

dotyczącej zastępstwa za pracownika komórki ds. kadr. Zakres czynności
wystawiono i odebrano 2 listopada 2020 r. W pkt. 6 ww. zakresu czynności, określono obowiązki w zakresie spraw kadrowych, wśród których jest m.in.: realizowanie założeń polityki kadrowo - płacowej komendanta powiatowego, przygotowywanie zakresów czynności dla funkcjonariuszy i pracowników komendy, nadzór nad ewidencjonowaniem czasu służby funkcjonariuszy i czasu pracy pracowników cywilnych, opracowywanie propozycji zmian struktur wewnątrz organizacyjnych komendy powiatowej oraz analizowanie stanu przyznawanych etatów, prowadzenie spraw osobowych strażaków, pracowników cywilnych oraz emerytów i rencistów komendy powiatowej, sporządzanie i kompletowanie dokumentacji emerytalno – rentowej strażaków i pracowników cywilnych komendy, realizowanie zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej strażaków i pracowników cywilnych, opracowywanie regulaminów, wytycznych i procedur dotyczących służby i pracy w komendzie, analizowanie stanu i poziomu kwalifikacji strażaków i pracowników cywilnych oraz realizowanie zadań z zakresu wyszkolenia kwalifikacyjnego.

2.1. Mianowanie na stanowiska służbowe i awansowanie na wyższe stopnie służbowe strażaków PSP.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Komenda Powiatowa PSP w Policach posiadała 49 etatów, w tym 48 etatów funkcjonariuszy i 1 etat pracownika administracyjnego (stan na 1.1.2021 r.) oraz posiadała 50 etatów, w tym 48 etatów funkcjonariuszy i 2 etaty pracowników administracyjnych (stan na 30.09.2021 r.)

Faktyczny stan zatrudnienia obrazuje poniższa tabela:

stan na dzień	zatrudnienie (etaty)			wakaty		
	funkcj.	KSC	spoza KSC	funkcj.	KSC	spoza KSC
01.01.2021 r.	44	0	1	4	0	0
30.09.2021 r.	44	0	1	4	0	1

Mianowanie na stanowiska służbowe.

W okresie objętym kontrolą 6 strażaków mianowano na inne stanowiska służbowe w tym na wyższe stanowiska służbowe. Szczegółowy wykaz zmian na stanowiskach zawiera poniższa tabela.

stanowisko przed zmianą	stanowisko po zmianie
starszy dyżurny stanowiska kierowania	dyżurny operacyjny
dyżurny operacyjny	naczelnik wydziału ds. operacyjnych
starszy ratownik - kierowca	młodszy operator sprzętu
młodszy ratownik	ratownik
starszy operator sprzętu	dowódca zastępu
starszy specjalista	zastępca komendanta powiatowego PSP

Kontrolujący sprawdzili akta osobowe 3 strażaków, którym zmieniło się stanowisko służbowe w okresie objętym kontrolą:

Analiza akt osobowych ww. wykazała, że wobec mianowanych osób przestrzegano wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej⁵, a następnie po zmianach, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2020 r. w sprawie stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej⁶.

Mianowane osoby spełniały kryteria w zakresie ustalonego stażu służby w latach oraz wymaganego wykształcenia ogólnego i kwalifikacji pożarniczych do zajmowanych aktualnie stanowisk służbowych. Wszyscy posiadali aktualne opinie i zakresy czynności.

Decyzje o mianowaniu odpowiadały wymogom określonym w art. 107 kpa⁷, tj. zawierały oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne, pouczenie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji.

Awansowanie w stopniu służbowym.

W okresie objętym kontrolą awans na wyższy stopień służbowy otrzymało 8 funkcjonariuszy. Sprawdzeniu poddano akta osobowe 4 awansowanych, tj.:

Wszyscy awansowani posiadali aktualne opinie służbowe, jak również we wszystkich badanych przypadkach wnioski o nadanie wyższych stopni służbowych sporządzono zachowując czasookresy wynikające z art. 54 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej. Jednocześnie stwierdzono, że wnioski awansowe nie znajdują się w aktach osobowych, a przechowywane są w teczce „awanse”. Z informacji uzyskanych od (osoby odpowiedzialnej obecnie za prowadzenie spraw kadrowych) wynika, że w roku 2021 nie było przypadków odstąpienia od wnioskowania o nadanie wyższego stopnia służbowego.

2.2. Przyznawanie dodatków motywacyjnych i służbowych strażakom PSP.

Uposażenie strażaka składa się z uposażenia zasadniczego i z dodatków do uposażenia. Kontrolą objęto proces przyznawania dodatków: motywacyjnego i służbowego, których wysokość ma charakter uznaniowy.

Dodatek motywacyjny.

Zgodnie z § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej⁸ obowiązującego do dnia 30 września 2021 roku warunkiem przyznania dodatku motywacyjnego jest:

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2016 r., poz. 724)

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2020 r. w sprawie stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2020 r., poz. 280)

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.)

⁸ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 lutego 2020 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 2020 r., poz. 281 ze zm.)

- 1) wykonywanie zadań wykraczających poza zakres obowiązków na zajmowanym stanowisku;
- 2) szczególna dbałość o powierzone mienie;
- 3) udział w ćwiczeniach i zgrupowaniach;
- 4) udział w akcjach ratowniczych o dużym obciążeniu psychofizycznym;
- 5) udział w akcjach ratowniczych poza terenem działania jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę;
- 6) wykonywanie zadań ratowniczych oraz pomocy humanitarnej poza granicami państwa;
- 7) wykonywanie czynności kontrolnych w podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej;
- 8) szkolenie i opieka nad psem wykorzystywanym w grupach specjalistycznych;
- 9) prowadzenie szkoleń dla strażaków ochotniczej straży pożarnej.

Wysokość dodatku motywacyjnego oblicza się kwotowo jako iloczyn wartości od 0,01 do 0,3 i kwoty najniższego uposażenia tj., zgodnie z § 1 ust. 2, uposażenia przewidzianego dla najniższego stanowiska służbowego strażaka, które obejmuje stawkę przewidzianą dla najniższej grupy uposażenia zasadniczego i dodatek za stopień strażaka. Dodatek motywacyjny jest ustalany w stawkach miesięcznych, a zgodnie z § 9 ust. 2 prawo do ustalonej wysokości tego dodatku wygasa z ostatnim dniem miesiąca, na który został przyznany, lub gdy ustały warunki uzasadniające jego przyznanie.

W okresie objętym kontrolą dodatek motywacyjny przyznano 80 decyzjami. Ustalone kwoty nie przekraczały maksymalnej wysokości. Kontroli poddano 17 decyzji.

Analiza wykazała, że decyzje przyznające dodatek motywacyjny sporządzono prawidłowo z uchybieniami, tj. zawierały prawidłową podstawę prawną, a uzasadnienie przyznania dodatku motywacyjnego w 11 przypadkach było zbyt ogólne i brzmiało: „za wykonywanie zadań służbowych wykraczających poza zakres obowiązków na zajmowanym stanowisku służbowym, tj. pomoc w prowadzeniu spraw służbowych innym komórkom organizacyjnym komendy” (okoliczności, za które przyznano dodatek motywacyjny są wymienione w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej*). Wszystkie decyzje zawierały pouczenie o możliwości odwołania się do wyższego przełożonego. Wszyscy strażacy pokwitowali odbiór decyzji, natomiast tylko na dwóch decyzjach (...) widnieje data odbioru, co jest aktem niedbalstwa pracownika kadr oraz adresatów decyzji. Komendant Powiatowy PSP w Policach przyznaje dodatki motywacyjne po zaczerpnięciu informacji od dowódcy JRG oraz bezpośredniego przełożonego strażaka.

Należy zwrócić uwagę, że w 11 przypadkach Decyzje Personalne posiadają ten sam numer, co również jest niedopuszczalne, a nastąpiło najprawdopodobniej poprzez przeoczenie, niedokładność, i zły nadzór.

Dodatek służbowy.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej* warunkiem przyznania dodatku służbowego jest:

- 1) wykazywanie dyspozycyjności związanej z zajmowanym stanowiskiem i odpowiedzialności za podejmowane decyzje służbowe oraz zdyscyplinowania przy realizacji zadań służbowych;

- 2) wykonywanie na zajmowanym stanowisku służbowym złożonych zadań;
- 3) wykazywanie szczególnej sprawności fizycznej, potwierdzonej wynikami sprawdzianów;
- 4) wykazywanie inicjatywy i kreatywności w zakresie realizowanych zadań;
- 5) posiadanie wykształcenia ogólnego, kwalifikacji pożarniczych lub przeszkolenia specjalistycznego.

Przy ustalaniu i zmianie wysokości dodatku służbowego bierze się pod uwagę następujące okoliczności:

- 1) stopień spełniania warunków przyznania dodatku służbowego;
- 2) przydatność wykazywanych umiejętności lub posiadanego wykształcenia, kwalifikacji lub przeszkolenia dla wykonywania zadań służbowych;
- 3) faktyczny wpływ spełnianych warunków przyznania dodatku służbowego na wypełnianie obowiązków strażaka na stanowisku służbowym w jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę, w szczególności na zwiększenie jakości i efektywności wykonywania zadań służbowych.

Wysokość dodatku służbowego oblicza się kwotowo, w zależności od oceny stopnia spełniania okoliczności, o których mowa powyżej, jako iloczyn wartości od 0,01 do 0,5 i sumy otrzymywanego uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień.

W okresie objętym kontrolą dodatek służbowy przyznano 6 strażakom. Ustalone kwoty nie przekraczały maksymalnej wysokości. Kontroli poddano 4 decyzji przyznających dodatek służbowy o numerach: PK.1111.4.2021 z dnia 16.06.2021 r., PK.3311.4.2021 z dnia 15.02.2021 r., PK.3311.6.2021 z dnia 26.02.2021 r., PK.1111.2.2021 z dnia 17.05.2021 r.

Analiza wykazała, że w trzech przypadkach zmiana wysokości dodatku służbowego wiązała się z awansem w stanowisku, a w jednym ze zmianą okoliczności od których zależy jego wysokość. Należy wskazać, że sprawdzone decyzje w obu przypadkach sporządzono prawidłowo, tj. zawierały prawidłową podstawę prawną jak również uzasadnienie przyznania/ustalenia dodatku służbowego. Wszystkie decyzje zawierały pouczenie o możliwości odwołania się do wyższego przełożonego. Komendant Powiatowy PSP w Policach przyznaje dodatki służbowe po zaczerpnięciu informacji od dowódców JRG oraz bezpośrednich przełożonych danego strażaka. Komendant Powiatowy PSP w Policach przyjął do stosowania w podległej sobie jednostce przepisy określone w rozporządzeniu wskazanym powyżej, a dotyczące uposażeń strażaków PSP.

2.3. Opiniowanie strażaków.

Zagadnienie opiniowania służbowego strażaków PSP zweryfikowano podczas analizy awansowania na wyższe stopnie służbowe oraz zmian stanowisk. Kontroli poddano opinie: Brakowało opinii Pozostałe opinie nie były sporządzone na odpowiednim wzorze (brak daty przy podpisie wydającego opinię). Występowały braki pieczętki pracownika kadr oraz braki daty zapoznania się z opinią przez ocenianego. Zadanie opiniowania w KP PSP w Policach jest realizowane z uchybieniami. Przepisy ustawy o PSP oraz rozporządzenia Ministra Spraw

Wewnętrznych i Administracji w sprawie opiniowania służbowego strażaka Państwowej Straży Pożarnej⁹ powinny być dokładniej realizowane.

2.4. Prawidłowość przyjęć do służby.

Komenda Powiatowa PSP w Policach w okresie podlegającym kontroli przeprowadzała 2 nabory do służby na stanowisko stażysta w służbie przygotowawczej; w obu przypadkach stanowisko etatowe: starszy ratownik.

Postępowania kwalifikacyjne przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami tj. ogłoszenia o planowanych postępowaniach kwalifikacyjnych sporządzono prawidłowo. Ogłoszenia zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej KP PSP w Policach, na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki, we właściwym miejscowo Powiatowym Urzędzie Pracy, a także na stronie internetowej Komendy Wojewódzkiej PSP w Szczecinie.

Nabór z maja 2021 r. nie został rozstrzygnięty, gdyż żaden z kandydatów nie przeszedł pomyślnie wszystkich etapów. W obu naborach poszczególne etapy postępowań zostały udokumentowane. Sporządzono: arkusze indywidualne oceny kandydatów, wyniki zakończonych postępowań kwalifikacyjnych o przyjęcie do służby oraz informacje o wynikach naboru.

2.5. Prawidłowość przygotowania i prowadzenia postępowań rekrutacyjnych do korpusu służby cywilnej, nawiązania stosunku pracy, służby przygotowawczej, oceny oraz opisu i wartościowania stanowisk w korpusie służby cywilnej.

Komenda Powiatowa PSP w Policach nie posiada etatów pracowników służby cywilnej, w związku z tym powyższy obszar nie mógł być skontrolowany.

II. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Działalność Komendanta Powiatowego PSP w Policach w zakresie zagadnień objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W zakresie prawidłowości rozliczania czasu służby strażaków i wypłaty ekwiwalentu za wypracowanie nadgodzin stwierdzono nieprawidłowości. Stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w pierwszym punkcie I części wystąpienia pokontrolnego. Za nieprawidłowości w zakresie ewidencjonowania czasu służby strażaków systemu zmianowego odpowiedzialny jest dowódca Jednostki Ratowniczo Gaśniczej, w zakresie nadzoru nad ewidencją czasu służby stażysta ds. kadr. Stwierdzone nieprawidłowości wynikają z niewłaściwej interpretacji przepisów o czasie służby strażaków, co prowadzi do nieracjonalnego wydawania pieniędzy publicznych. Automatycznym skutkiem niewłaściwego naliczania urlopu (niezgodnego z art. 71e ustawy o PSP) jest powstanie nadgodzin i prawa do rekompensaty pieniężnej za przedłużony czas służby. Wynikające z tego skutki finansowe obciążają Skarb Państwa kwotą wynagrodzenia, która by nie powstała, gdyby urlop został udzielony zgodnie z prawem.

W zakresie przyjęć do służby, mianowania na stanowiska służbowe i awansowania na kolejne stopnie służbowe, przyznawania dodatków służbowych

⁹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie opiniowania służbowego strażaka Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U.2006, Nr 80, poz. 562 ze zm.)

i motywacyjnych, opiniowania strażaków oraz prawidłowość przygotowania i prowadzenia postępowań rekrutacyjnych do korpusu służby cywilnej, nawiązania stosunku pracy, służby przygotowawczej w służbie cywilnej, oceny oraz opisu i wartościowania stanowisk w korpusie służby cywilnej nie stwierdzono nieprawidłowości, a stwierdzone uchybienia zostały szczegółowo opisane w punkcie drugim I części wystąpienia pokontrolnego.

Komendant Powiatowy PSP w Policach pismem znak: PO.092.1.1.2023 z 6 października 2023 r. wniósł zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego z 25 września 2023 r., które zostały oddalone. W związku z wniesieniem zastrzeżeń wystąpienie pokontrolne zostało uzupełnione i doprecyzowane, aby rozwiązać wszelkie wątpliwości w kwestii błędnej interpretacji przepisów art. 71e ustawy o *Państwowej Straży Pożarnej*¹⁰ oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie *pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej*¹¹ przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań objętych zakresem kontroli w Komendzie Powiatowej PSP w Policach.

III. Wnioski i zalecenia.

1. Zaprzestać udzielania urlopów w dni, które nie są dla strażaków dniami służby i dopilnować, ścisłego przestrzegania przepisów w tym zakresie tj. art. 35 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej¹² oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej¹³.
2. Dołożyć staranności w ewidencjonowaniu czasu służby, a w szczególności dopilnować aby:
 - karty ewidencji czasu służby, karty rozliczenia wykorzystanych urlopów, wpisy w książce podziału bojowego oraz na liście obecności w sposób jednolity i jednoznaczny odzwierciedlały stan faktyczny;
 - po służbie trwającej nie dłużej niż 24 godziny funkcjonariuszom udzielano co najmniej 24 godziny wolne od służby;
 - urlopy wypoczynkowe, dodatkowe urlopy wypoczynkowe, okolicznościowe z tytułu przeniesienia służbowego, na załatwienie ważnych spraw osobistych lub rodzinnych oraz urlopu szkoleniowego w myśl art. 71 e ustawy o PSP, udzielano w dni, które są dla strażaka dniami służby lub dyżuru zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, w wymiarze godzinowym, odpowiadającym dobowemu wymiarowi jego czasu służby lub dyżuru w danym dniu.
3. Zadania związane z opiniowaniem służbowym strażaków PSP realizować zgodnie z przepisami ustawy o PSP oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie *opiniowania służbowego strażaka Państwowej Straży Pożarnej*.
4. Uzasadniać wyczerpująco przyznanie dodatku motywacyjnego.

¹⁰ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2022 r., poz. 1969 ze zm.)

¹¹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 266, poz. 2247 ze zm.)

¹² Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2022 r., poz. 1696 ze zm.)

¹³ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 266, poz. 2247 ze zm.)

5. Uzupelnic zadania rozliczania czasu sluzby w zakresach czynnosci wszystkich osob odpowiedzialnych za to zadanie.

Wystapienie pokontrolne zawiera 14 stron.

Zgodnie z art. 48 „ustawy” od wystapienia pokontrolnego nie przysluguja srodki odwolawcze.

Zgodnie z art. 49 „ustawy” kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 30 dni od otrzymania wystapienia pokontrolnego poinformuje Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewodzkiego PSP o sposobie wykonania zalecen, wykorzystania wnioskow lub przyczynach ich niewykorzystania. Niezaleznie od powyższego nalezy zlozyc kolejne informacje o wykonaniu lub wdrozeniu wszystkich uwag, wnioskow i zalecen pokontrolnych.

Zachodniopomorski
Komendant Wojewodzki
Państwowej Straży Pożarnej

nadbryg. Jaroslaw Tomczyk
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomosci:

1. Komendant Glowny
Państwowej Straży Pożarnej